

האליזר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

בס"ד

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

י"ט אב תשע"ז 1182 (שנה כב')

נושא השבוע: כשרות (קה)

ההפטרה: "ותאמר ציון" (ישעיה מט)

פרשת עקב

"והיה עקב תשלמון את המשפטים האלה" (י, יב)

נשאלת השאלה: מדוע אמר הכתוב: "והיה עקב תשלמון את המשפטים האלה" ולא אמר בקיצור "אם תשלמון את המשפטים האלה" כפי שכתוב במקום אחר "אם בחוקותי תלכו"?

לפי שיש מצוות שיש בהם טורח לקיימם אם בממון שצריך לפזר עליהם כציצית, תפילין, קניית בגדים צנועים.. ואם בעניין הזמן או לטרוח ממש בקיומן, וזה שאמר הכתוב "והיה עקב" - "והיה" זהו לשון שמחה ו"עקב" זהו לשון סוף, לרמז לנו שאע"פ שיש לאדם טרחה בעשיית המצוות בעולם הזה, כפי שטרח כן יקבל שכר ותהיה לו שמחה לעתיד לבוא, ונזכור כי העולם הזה הוא עולם העשייה והעולם הבא הינו עולם הגמול, ורק בזה העולם יש באפשרותנו לקיים עוד ועוד מצוות שיהיו לנו למליצי יושר לנצח נצחים.

(תורת הפרשה)

"לא תערוץ מפניהם כי ה' אלוהיך בקרבך ק-ל גדול ונורא" (י, כא)

"בחוות הלבבות" מסופר על חסיד אחד שאמר: כי בוש ונכלם הוא להתיירא מפני מי בעולם זולת השם יתברך. אם אדם חולק לרעהו כבוד או מודה לו בעד טובה שעשה עמו אין זה פוגם באהבת השם או בכבוד השם. מה שאין כן לגבי יראה, אם אדם ירא מפני בשר ודם הרי זה סימן מובהק שיראת השם שבו אינה שלימה ותמימה.

לפיכך אמרה התורה: "לא תערוץ מפניהם כי ה'... גדול ונורא" - רק הוא נורא ורק מפניו יש להתיירא ולא משום אדם אחר זולתו.

והחכמה תשים יראת ה' בלבבה ולא תחשוש ותירא מפני המלעיגות עליה שנראית בעיניך "איכנע" או "לא עדכנית" כי ההולכת בצניעות היא מעידה שיראת השם בלבבה ותזכה לכל טוב בעולם זה ובבא.

עמידה עיקשת על משלר הצניעות שהצילת

אחרי השואה הנוראה פיזרו אנשי הסוכנות אלפי ילדים ניצולים בקיבוצים של ה"שומר הצעיר" במטרה מוצהרת להעבירם על הדת. למרבה הצער, ילדים אלו היו ברובם הגדול תלויים מעברם ללא קרוב בעולם, ועובדה זו סייעה למדריכים לבצע את זממם בנקל. בין הילדים היו מתי מעט ילדי ישראל גיבורי רוח ששמרו בעוז על גחלת בית אבא וסרבו להיכנע בפני המדריכים פורקי העול. כזאת היתה רייזל, מיד עם הגיעה לקיבוץ ניסו המדריכים לשכנעה לעזוב את הלבוש ה"גלותי" ולהידמות בלבושה לכל בנות הקיבוץ. רייזל הקטנה שמידת הצניעות היתה טבועה בנפשה עוד מבית אביה סירבה בתוקף ואמרה: "לעולם לא אלבש את הבגדים שנותנים כאן!" ככל שחלפו הימים תכפו העימותים בין רייזל לצוות המדריכים שלא יכלו לסבול את עקשנותה הבלתי מתפשרת. באחד הימים יצאו כל ילדי הקיבוץ לטיול בחיפה והמדריכים נאלצו לקחתה לטיול מחוסר ברירה. בין כל הילדים נראתה דמותה של רייזל חריגה למדי ולבושה הצנוע משך את תשומת ליבה של עוברת אורח שומרת מצוות. "מה עושה ילדה לבושה בצניעות בתוך קבוצה של ילדי ה"שומר הצעיר"? התפלאה. היא מיקדה את מבטה בילדה ומפיה פרצה קריאה נרגשת: "רייזלה שלי! אחייניתי האהובה! את היחידה שנשארה לפליטה מכל משפחתך!" תוך זמן קצר עברה רייזל להתגורר בבית דודתה, שם זכתה לקבל חינוך לתורה וליראת שמיים כשאפת הוריה

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב * שעות קיץ * סוף זמן ק"ש לשבוע הבעלי"ט 8:44 - 8:42

כניסת שבת: 7:10 יציאת שבת: 8:00 יציאת ש"ס ר"ת: 8:50

זצוק"ל ח"א סי' א, ש"ת אז נדברו לגאון בנימין זילבר ח"י סי' לה, הרב משה קליין דומ"צ בבר"צ הגר"ש ואזנר צמכתא הובא בלבוש מלכות עמ' 212)

וכן הוא הדין כשהולכות בחצאיות גבוליות והברך מתגלה לפרקים (ס).

ב. שוק האשה הוא בכלל ערוה וחייב בכיסוי (גמרא ברכות נכ"ל, זוהר הקדוש (פרשת נשא דף קמז רע"א), הראשונים הרמב"ם, הרא"ש, הרשב"א (נצי"ט ס' אור"ח סי' עה), סוים אותם כל הנ"ל, ס' נגדי תפארת עמ' סז-סל), פרמ"ג סי' עה ס"ק א בדעת שולחן ערוך (אור"ח סי' עה ס"א, וכן מוסכם בכל האחרונים, כף החיים סי' עה ס"ק לה, משנה ברורה סי' עה ס"ק ז, חיי אדם כלל ד ס"ז, הגאון מוילנא ז"ל אלהי רבה" אלהות פ"א מ"ח, חתם סופר חולין מ"ז ב' אור"ח ח"ב י"ד סי' נ), בן איש חי בספרו עוד יוסף חי פרשה ב' אות ב', ש"ת באר משה לגאון משה פיינשטיין זצוק"ל ח"א סי' קא, ש"ת מנחת יצחק לגאון יצחק יעקב ווייס אב"ד עדה חרדית זצוק"ל ח"ו סי' י ועוד רבים).

ג. אסור שביסוי השוק יהיה שקוף או חצי שקוף, אלא אטום לחלוטין שלא תראה הרגל לחלוטין [וכל ההולכות עם גרביים שקופות או חצי שקופות אין להן על מה לסמוך והן בכלל מחטאות הרבים!!!!]

(גמרא ברכות נכ"ל, ורש"י שם, שולחן ערוך אור"ח סי' עה ס"ה, וכל האחרונים כמשנה ברורה לגאון חפץ חיים ס"ק כה, כף החיים ס"ק לה, שו"ע הרב רבינו זלמן ס"ק ח, חיי אדם כלל ד אות ג, בן איש חי עוד יוסף חי ס"ז, ש"ת באר משה לגאון משה פיינשטיין זצוק"ל ח"ג סי' קג וז"ד סי' קמז, ש"ת אז נדברו לגאון בנימין זילבר ח"י סי' לה, ש"ת יב"ע אומר לגאון הרשב"א יוסף שם, הגאון ניסים קרליץ והגאון חיים קנייבסקי והגאון שמואל אויערבאך והגאון שמעון בעדני במכתב שהוצא כנגדי תפארת עמ' קכה, הגאון ברוך שרגא והגאון יהודה סילמן והגאון נפתלי נוסביוס והגאון חיים שמלו, והגאון שמאי קהת גרוס הכהן הוצא צמכתא כנגדי תפארת עמ' קכה עיין מנחת יצחק לגאון יצחק ווייס ח"ב סי' פד ס"ט, ברכת ה' לגאון משה לוי ח"א פ"ז ס"א ועוד רבנים).

ד. כל אשה ובת שעוברת על פרט אחד מהנ"ל כגון: שהולכת עם חצאית מעל הברך או גבולית והברך מתגלה לפרקים, עם שוק חשוף או עם גרביים שקופות או חצי שקופות [ושאר בעיות צניעות כמחשופים, ללא שרולים ועוד] כל איש/בחור שרואה אותה כך הרי היא: עוברת על 7 מצוות לא תעשה, ו-7 מצוות עשה ו-3 אחרים [מקוללת 3 פעמים משמים] וכן נכנס בה עין הרע [של אותו אדם שמסתכל בה ומתפעל בליבו מיופי חשפנותה] [הוכח בעלונים קודמים] **דוגמא מעשית:** בהליכה של שעה ברחוב אשה/בת כזו צוברת לחובתה 1260 מצוות לא תעשה ו-1260 מצוות עשה שעברה עליהם ומקוללת ב-540 פעמים בשמים ו-80 פעם עשו לה עין הרע.

ה. אישה שהולכת עם חצאית גבולית [שמסתהימת על הברך ולא יותר מטה] או אפילו חצאית שמסתהימת מתחת לברך בקצת [כגון: 10 ס"מ מתחת] הרי בכל תנועה קלה מתגלה הברך האסור, ואינה יכולה לומר שוגגת הייתי שהרי שוגג שקרוב למזיד דינו כמזיד (שדינה כמפורט בהלכה קודמת) **הסבר:** אישה/בת אינה "חנוטה" אלא עומדת, יושבת, מתכופפת, קופצת ונמצאת בפעילות שוטפת ובפרט שיש לה ילדים הרי בכל תנועה מתגלה הברך האסור בראיה ואין באפשרותה לשים לב למצב החצאית בכל רגע נתון.

מקורות והוכחות להלכה:

* מעניין ההורג בשוגג ובריחה לעיר מקלט:

✒ כתוב בתורה שמות (כא, יד) "וכי יזיד איש על רעהו להורגו" - ומסביר רש"י (ופוסק של רש"י) שמדובר כאן בשוגג שקרוב למזיד שאם מדובר בשוגג גמור הרי מוצא כבר בפסוק הקודם (כא, יג) "ואשך לא לדה ולאקוים אינה לידו ושמתו מקום אחר אשר ינום שמה".

- והגמרא הביאה דין זה במסכת מכות (ז): שדין רוצח בשוגג שקרוב למזיד כדין מזיד. וע"פ ההסבר בס' דרכות אלוהי נלחן רבי שלמה עמאר שליט"א הרש"פ ש' שמות ח"ב עמ' נב יס לומר שדין רוצח בשוגג שקרוב למזיד שנתחן להרע ובמקום זה כבר, הוא הדין כאן כשהולכת עם חצאית גבולית ומתכופת שיראו וכלו לאו דך גבוה יותר (וכד האסור).

- והביא הרמב"ם (הל' רוצח פ"ו ה"ד ו-י) שדין שוגג שקרוב למזיד כדין מזיד.
- וכן בהלכות זניקין - הל' חובל ומזיק (פ"א הל' ז) - לגבי מבקע עצים ברשות היחיד שחייב - שמבארו בס' עטרת שמואל כזא קמא לג"מ רחמנא שחייב מאחר וכאן זה שוגג שקרוב למזיד.

✒ וכה ראייה מפסוק בקהלת (יב, יד) "כי על כל מעשה האלוקים יביא במשפט על כל נעלם...".
ובגמרא חגיגה (ה) מביא רבי יוחנן בן זכאי פסוק זה ושואל: "עבד שרבו שוקל לו שגגות כזדונות תקנה יש לו?" שואל המהרש"א: אם אדם שוגג מדוע נענש? אלא מתוך: שמדובר בשוגג שקרוב למזיד (והוא בס' תפילה ליונה על מ"ס חגיגה ע"י מכון בלז תורה עמ' קס).

בית הוראה - ע"י מוסדות בית ישועה אוהל יצחק אשדוד בנשיאות המרא דאתרא הרה"ג חיים פנטו שליט"א רח"א אחי אילת 10 אזור א', מתקיימים בימים ראשון ושלישי שיעורים לגברים, מנחה ב- 6:45 ואח"כ שיעור בהלכה עם הרב יצחק רובינא, תפילה ערבית ב- 7:45.
* כמו כן אפשר לפנות לבית ההוראה בכל שאלה ובכל שעה, בטל': 050-4124833

משרדי "האחוד" טל': 08-8644452 נא לא לעיין בתפילה דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

הקדושים. עמידתה העיקשת על משמר הצניעות הצילה את עתידה ואת חייה הרוחניים.
(סיפרה הרבנית בת שבע קנייבסקי ע"ה בס' הרבנית)

מכתבה של רויטל

מעשה שהיה

אחיותיי היקרות.... אני כותבת אליכן ברגעי האחרונים, בשארית הכוחות שנותרו בי, אני כותבת בדמעות ובדם ליבי השבור והמיסור... כן, אני, רויטל אברהם בת 19 עומדת לפני הסוף, צעירה אבל השערים בפני נסגרים... אני מרגישה כמו פרח יפה שסוגר את עליו... גם אני כמותכן חלמתי רבות על הילדים שיוולדו לי, הבעל שאחיה איתו, המקצוע שאעסוק....

אבל... אלוקים גזר אחרת, והיום אני יודעת שאם הייתי חיה את חיי אחרת זה לא היה קורה. נולדתי למשפחה דתית במרכז הארץ... מיום שעמדתי על דעתי ידעתי שאני ילדה יפה... מאז שהייתי ילדה בגן הייתי מאוד מושכת תשומת לב בתווי פני המיוחדים, גדלתי בידיעה שנתברכתי ביופי נדיר, ואני לא מגזימה, מנת היופי שקיבלתי הוא משהו יוצא דופן במיוחד. הוריי החכמים ניסו תמיד לגמד בעיניי את עצם היותי יפה והשתדלו להמשיך בסדר חיים תקינים ובלי התייחסות מיוחדת, אבל אני גידלתי וטיפחתי את היופי הזה יותר ויותר, העידוד מצד החברה גרם לי להבין שביופי אפשר לקנות – חברות, מעמד וכבוד... עשיתי את זה בכל דרך. למדתי להבין שיופי כמו שלי צריך לנצל... דאגתי להיראות טוב, יותר מדי טוב. אהבתי ללבוש בגדים צמודים. שערי הארוך, המיוחד היה תמיד גורם לפליאה רבה, וכך כל פרט במראי החיצוני נמדד בתשומת לב רבה, איך אפשר לבלוט יותר, להיראות יותר. במיוחד אהבתי לצאת בחצאית צרה וקצרה. נהגתי לחוש איך מבטי האנשים נדבקים בי לרגעים ארוכים... בעונותיי זה עשה לי טוב!

כשמורתי לתיכון קלטו את המצב וניסו לשנות היה כבר מאוחר, נמשכתי בחבלי קסם למעגל הזה שנקרא – להראות, ולהתבלט. זכורני מילותיה של מורתי: "רויטל, קיבלת מתנה נדירה, יופי מיוחד, זה הניסיון שלך. שמרי עליו מכל משמר, יבוא יום וכל היופי הזה יינתן לאדם המתאים". הייתי מראה שהדברים חודרים לליבי אבל בעצם הם כלל לא נכנסו דרך אוזניי... הייתי שיכורה מרדיפה אחרי עוד בגד בולט, ועוד מראה שיסובב את כולם... היום אני יודעת בוודאות שהכשלתי מאות ואולי אלפי אנשים בלבוש שלי... עשיתי זאת בהנאה אמיתית. האיתות הראשון היה בערב אחד. עמדתי במטבח וטיגנתי חביתה, שערי הארוך היה אסוף וקצוותיו נגעו באש שמתחת למחבת. בתוך שניות הפך שערי ללהבה של אש גדולה ואדמונית. שערי היפה נשרף, אבל אני ניצלתי. זכורני איך שכבתי בבית החולים בוכה בהיסטריה מרוב צער על שערי השרוף ואבי יושב לצידו מנחם ומרגיע – "רויטל, ה' עשה לנו נס יכולת כולך להישרף... אנא, תביני זה לטובתך, תשתני והכל מאחורינו".

אבל אני לא שמעתי, הייתי אז בת 16 ותוך שנתיים גדל שערי והתייפה... והמעשה, האיתות נשכח מליבי לגמרי. תמיד הייתי אהובה בכיתה אף פעם לא סבלתי מבדידות או כאב... כל מה שביקשתי ניתן לי מיד, כך עברתי את חיי, לא יכולתי שלא להתאפר, זה כבר הפך להיות חלק ממני, באותה התקופה הסתכנתי קצת יותר לעומק, אני לא יכולה לפרט על זה, קשה לי מאוד אבל תביני...

הייתה לי סבתא צדיקה שהייתי קשורה אליה מאוד... היא מאוד כאבה את המצב הרוחני שלי והייתה מנסה בכל דרך לחזק אותי, היא הייתה נותנת לי כסף לקנות בגדים יותר צנועים אבל גם זה לא עזר... תקופה קצרה אח"כ כשהייתי בת 16 וחצי היא נפטרה. בכיתי עליה נורא... היא הייתה חלק מהעולם שלי ולא הבנתי איך העולם יכול להמשיך להתקיים בלעדיה... אך לאחר תקופה התאוששתי.

אני חייבת לציין שהמוות שלה גרם לי להתחזקות קלה אבל תוך כמה חודשים חזרתי למעשי ואף הגברתי אותם. ככל שהתבגרתי כך נעשיתי יותר שחצנית ובולטת.

יום אחד הגיעה ההתראה השנייה... באחד הלילות חלמתי על סבתא שלי, היא ישבה על אבן ובכתה. עמדתי לידה ושאלתי אותה – "סבתא, למה את בוכה?!" היא הצביעה על ראשה, ולא אמרה מילה. התעוררתי מוועוצת, ניסיתי להירגע ולבסוף הצלחתי. מעשה זה פרח מזיכרונני עד מהרה וכך גם האיתות השני עבר בלי שהתייחסתי.

ואז זה הגיע... אמנם בהדרגה אבל בעקביות. בהתחלה אלו היו כאבי ראש סטנדרטיים. אמא שלי אמרה שאני עייפה ולומדת קשה ושקאק לי מנוחה. אבל הלב שלי הרגיש אחרת. כעבור חודש לא יכולתי לעמוד מרוב כאבי ראש, היה ניראה לי שמשוהו שם עומד להתפוצץ לרסיסים. הדרך למרפאה הייתה מלאת חששות וכך גם הציפייה לתוצאות של הבדיקות המקיפות. כשישבנו אמא ואני בחדרו של הרופא, הפנים שלו אמרו הכל... "כזו בחורה יפה וכ"כ חולה" – פרצתי בבכי וביקשתי הסברים גם אמא בכתה היינו חסרות אונים, המציאות עלתה על כל דמיון... אני נושאת גידול ממאיר בראש, המוות הוא עניין של זמן... אני לא זוכרת איך הגענו הביתה באותו יום, אני זוכרת רק הרבה דמעות, כאב וחוסר אונים מוחלט. לפתע נזכרתי בחלום, בסבתא הבוכה ומצביעה על ראשה. אם הייתי מתייחסת לאיתותים ומתחזקת בצניעות הכל היה נראה היום אחרת... אבל אני המשכתי במעשי בלי שום התייחסות. ביום המחרת הלכנו לבית החולים, בחלומות השחורים ביותר לא האמנתי שהטיפולים האלו כ"כ כואבים, זה פשוט מוות הרגשתי ששורפים לי את העצמות, את הדם, את כל מה שיש לי מבפנים.

"אלוקים הטוב, אתה טוב ואני לא שמעתי לך, אבא איך התעלמתי מרחמיך הרבים?!"... ההמשך עצוב וכואב נורא, קשה לי לכתוב אותו. שערי היפה נשר, תוך מס' חודשים ואני נותרתי קירחת, חיוורת וחלשה. כל רופא שטיפל בי ציין באוזניי שיש לי יופי נדיר וזה צבט לי את הלב, ה' נתן לי פיקדון יקר, יופי מיוחד, ואני השתמשתי בו הפוך, במקום לשמור עליו הפקרתי אותו... אלוקים!

אני היום בת 19, מיוסרת מהחיים, מלאה כאבים, ימיי ספורים, המחלה גוברת עליי, אני רואה את המוות קרוב, אני רוצה שכל מה שהתייסרתי יהיה כפרה על העוונות שלי, אתן, אחיות שלי אנא מכן, הלב שלי שבור וקרוע, תשמעו לדברי האחרונים, שמרו על צניעותכן מכל משמר, מה יישאר לנו אח"כ, מה? יש דין ויש דיין הוא רואה הכל ויודע הכל... והכל יבוא במשפט!! אנא מכן, תתחזקנה בצניעות בכל הניסיונות, וזה שווה אל תחכו לאיתותים. אנא מכן, בשבילי. הכרית ספוגה בדמעותיי אני כותבת בשארית הכוח שיש בי. אלוקים, אני מבקשת, תאמרנה שההתחזקות הזאת תהיה לרפואתי אני מתחננת, אני רוצה לחיות.

רויטל נפטרה בליל 16 באפריל 2011. מכתבה של רויטל אברהם בת 19, שכתבה את המכתבה הזאת לפני שנפטרה, היא נמצאת באתר www.roytal.org.
מכתבה של רויטל אברהם בת 19, שכתבה את המכתבה הזאת לפני שנפטרה, היא נמצאת באתר www.roytal.org.

הלכות כבוד האשה ומעלתה (ו)

פינת ההלכה

א. אסור לאשה ובת ללבוש חצאית או שמלה שמסתיימות מעל הברך [מה שקרוי "מיני"]

אפילו שיש גרביים אטומות (ש"ת) יביע אומר לגאון הרשל"צ עובדיה יוסף זצוק"ל ח"ו מ"ד סי' יז, אוצר דינים לאשה לגאון יצחק יוסף הרשל"צ ע"מ, תשפז, ש"ת הרשל"צ לגאון יצחק יוסף ח"כ סי' ז, הלכה ברורה לגאון דוד יוסף סי' ע"ב, אחרוני כלה לגאון אברהם ארבל ע"מ, קטן, הלכות נשים לג"מ שטיינבג פ"ט סי', חוקת עולם לגאון מנחם גילת ע"מ, ע"ז, עוז והדר לבושה לגאון פסח פלג ע"מ, 289, בטאון איגוד למקצועות הקודש על יסודיים דתיים (שמעתיו), סיון-אלול תשל"ב מאמר הרב נתן אורטנר שמביע צערו על כי מורים רבים כלל אינם מוכיחים את הבנות הלובושות חצאיות מיני בבתי ספר על יסודיים דתיים!!!, את צנועים חכמה ח"א הרב שמואל הבר ישיבת הסדר קרני שומרון ע"מ, 69, ש"ת שבט הלוי לגאון שמואל ואזנר